

Nr 504

Av herrar Kärrlander och Svensson i Stenkyrka, om viss utökning av den avgiftsfria barntandvården.

(Lika lydande med motion nr 430 i Första kammaren)

Enligt gällande bestämmelser angående statsbidrag till folktandvård (SFS 1950:605) upphör den avgiftsfria organiserade barntandvården med utgången av det kalenderår då barnet fyller 15 år. I olika sammanhang har framhållits vikten av att tandvården icke eftersättes under de närmaste åren efter barntandvårdens upphörande, och krav ha framställts om bättre tillgodoseende av ungdomstandvården. Trots att ungdomarna i åldern 16—19 år kunna erhålla behandling inom folktandvården mot reducerad avgift har denna möjlighet utnyttjats endast i ringa utsträckning. I slutet av år 1957 torde antalet ungdomar i åldern 16—19 år ha uppgått till ca 400 000, men av dessa ha endast 27 960 eller i runt tal ca 7 % erhållit fullständig tandbehandling inom folktandvården.

1957 års folktandvårdssakkunniga ha i betänkande den 9 december 1959 (SOU 1960:1) framhållit följande (s. 90).

Samstämmiga odontologiska erfarenheter visa, att bettet under de senare ungdomsåren är utsatt för stor förstöring. Talrika exempel finnas på hur individer med förut praktiskt taget oförstört bett fått detta raserat under 16—19-årsåldern. Tandvårdens åsidosättande under dessa för tandbeståndet viktiga år omintetgör i stor utsträckning vinsterna av den under skolåren lämnade och av det allmänna bekostade tandvården.

De sakkunniga ha det oaktat med hänsyn till bl. a. bristen på tandläkare inom folktandvården icke ansett sig böra föreslå, att den kostnadsfria tandvården skall utökas att avse samtliga ungdomar i åldern 16—19 år och av samma skäl icke heller föreslagit företrädesrätt till behandling inom folktandvården för dessa åldersgrupper.

Emellertid ha de sakkunniga ansett sig så till vida böra föreslå ett steg i riktning mot förbättrad ungdomstandvård att den organiserade barntandvården skall utsträckas att avse även 16-åringarna. Förslaget härom motiveras bl. a. av att skolplikten genom enhetsskolans införande kommer att omfatta även denna åldersgrupp. Förslagets genomförande skulle medföra att inom distrikt, där samtliga barn i åldersgrupperna 7—15 år (ev. 6—15 år) erhållit fullständig behandling, härefter återstående barntandvårdstid i första hand skulle ägnas åt sextonåringarna i stället för som f. n. åt förskolebarnen.

I prop. nr 1 till årets riksdag (11:e huvudtiteln punkt 113 s. 344) har departementschefen uttalat, att han för sin del finner starka skäl tala för en utökning av den avgiftsfria barntandvården att avse även sextonåringarna, men att han det oaktat icke anser sig kunna tillstyrka folktandvårds-sakkunnigas förslag i detta avseende med hänsyn till att tandvården för de barngrupper, som nu omfattas av denna vårdgren, på många håll inte är fullständigt utbyggd och till att behovet av tandläkare icke torde kunna tillgodoses ännu på lång tid.

Då emellertid redan nu inom vissa distrikt barntandvården är så utbyggd, att samtliga barn i åldrarna 6—15 år bli föremål för fullständig behandling och folktandvårdens utbyggnad för övrigt fortsätter, synes det starkt motiverat att i enlighet med folktandvårdssakkunnigas förslag ge sextonåringarna företräde till tandvård inom barntandvårdens ram framför tre—femåringarna. Från statsbidragssynpunkt torde en sådan åtgärd i allt fall för närvarande knappast medföra några påtagliga förändringar, eftersom statsbidrag redan utgår för den avgiftsfria tandvården åt barn i åldern tre—fem år.

Under hänvisning till vad sålunda anförts hemställes,

att riksdagen måtte besluta, att den organiserade (avgiftsfria) barntandvården skall avse tandvård, som meddelas intill utgången av det kalenderår, varunder barnet fyller 16 år.

Stockholm den 25 januari 1961

Harald Kärlander

Per Svensson

i Stenkyrka